

IVA PEKÁRKOVÁ

DEJ MI
TY PRACHY

PŘÍBĚH ČESKÉ TAXIKÁŘKY
V NEW YORKU

—
Mladá fronta

OD AUTORKY NOMINOVANÉ
NA CENU MAGNESIA LITERA

IVA PEKÁRKOVÁ

DEJ MI
TY PRACHY

MLADÁ FRONTA

© Iva Pekárková, 1995, 2017
Manhattan, New York, 1994
Bisbee, Arizona, 1994
Manhattan, New York, 1995
Hopatcong, New Jersey, 1995
Manhattan, New York, 1995
Praha, 1995

Pro Ignacia Quilese, který vypadá jak strom

/ PODĚKOVÁNÍ /

O tom, jaké to je, žít se v New Yorku jako taxikář, jsem se učila od svých kolegů šoférů, jako byli Abdullah Mohammed Aziz, Ho, Rojo, Syed Basir Raza, Jeffrey, Jean-Pierre, Gábor, Tadeusz, Igor, dva Honzové, Singha Singh, Adel Mustafa a slečna Čang. Za cenné informace vděčím řediteli Taxi and Limousine Commission, panu Fidelovi F. del Valle. Za teoretické i praktické obeznámení se střelnými zbraněmi vděčím taxikáři-scenáristovi Donaldu Schwarzovi a taktéž aspirujícímu členu brooklynské ruské mafie Romanu L., přezdívanému Levý Voko. Za cenné lékařské informace děkuji Dr. Georgi Braunovi.

Díky za trpělivost s mým nechápavým bílým mozkem si vysloužili Dominique S. Dieng a Limamou Sall ze Senegalu, Talibe a Traore z Mali, Mamalou z Nigérie a několik mých dalších známých ze Západní Afriky. (Jména v knize užívaná nekorespondují se jmény mých kamarádů, jen jsem si je půjčila.)

Za přátelství, informace a benevolenci, s níž mě nechal přerokovat veškerá fakta, děkuji taxikářskému dispečerovi Kennymu z Aruby.

Za nespočet sklenic bílého vína, bazén a pohostinnost děkuji Anně Baley. Za povzbuzení a přátelství děkuji spisovatelce Katherine Arnoldi a scénáristovi Raymondovi Johnstonovi. Za zaslání českého textového programu pro počítač děkuji panu Karlu Čechovi z Mladé fronty Dnes.

The horse could not do without Manhattan. It drew him like a magnet, like a vacuum, like oats, or a mare, or an open, never-ending, tree-lined road.

Mark Helprin, Winter's Tale

(Ten kůň nemohl bez Manhattanu být. Manhattan ho přitahoval jako magnet, jako vakuum, jako oves, nebo klisna, nebo otevřená, nekončící cesta lemovaná alejí.)

TATO KNIHA JE ROMÁN. PODOBNOST S JAKOUKOLI
OSOBOU, ŽIVOU ČI MRTVOU, ČI S JAKÝMKOLI TAXÍKEM,
POJÍZDNÝM ČI SEŠROTOVANÝM, JE ZCELA NÁHODNÁ.

Kapitola první */ GRAVITACE /*

Velká města vyzařují gravitaci, tak jako velké planety. Člověk se sotva rozhodne do velkoměsta přijít. Do velkoměst se padá. Vesměs po hlavě. Někteří z přistěhovalců mají to štěstí, že se k té či oné metropoli smějí pokradmu přibližovat, omakat si ji na dálku (tak jako je možné omakávat New York z Philadelphie, Paříž z Curychu nebo z Amsterdamu); smějí se naučit nazpaměť její siluetu a pomaličku k ní tak ručkovat; nechat se do ní téměř bezbolestně spouštět po záchranném síťovi příbuzných, kamarádů a známých; filmů, knih nebo jazyka. Tihle šťastlivci před přistáním prolétnou atmosférou města v ochranném skafandru sešitém ze všeho toho, co o něm dávno slyšeli.

Ale pro některé z nás si gravitace takovýchhle měst sáhne až za oceány; přes devatero hor a devatero řek k nim obří města jako chobotnice vztáhnou přísavná chapadla. A když se nechají nalákat a naváží se na chapadlo jako na pupeční šňůru, vznášejí se vzápětí po stříbřité spirále vzhůru a daleko --- takovou rychlostí, že nevyhnutelný dopad na pozadí pak může utlumit jen láska k tomu městu, k té jedinečné trnité planetě.

#

Kdykoli se takhle nad ránem Jindřiška vracela na Manhattan z poslední výpravy do Brooklynu, mívala pocit, že zároveň šíleně rychle šplhá nahoru, jako do nebe, k ostrovu Manhattan po stužce Brooklynského mostu (která se chvěje a vibruje pod

koly taxíku jako svaloví na hřbetě koně), a zároveň že padá na Manhattan z obrovské výšky po strmém toboganu (jehož chvění prostupuje i její bytostí a naplňuje Jindřišku sladkobolnem), anebo že ji magnetické siločáry ostrova Manhattan přitahují k sobě jako ocelovou kulku, aby se se zařinčením přilepila k jeho povrchu. Když potom most skončil a ona najednou už BYLA na ostrově, podivila se pokaždé, že se tím dopadem neroztříštila. Namísto toho u paty mostu bezhlese přistála, jen asfalt jí jako mořský příboj tichounce šuměl pod pneumatikami. Před ní se rozprostírala zmet pravouhlých ulic, otevřená, poznaná a zpřístupněná jako plánek její vlastní hlavy. Nad ránem bývala Jindřiščina kůra mozková rozvinutá jako mapa po šedém asfaltu a po betonu, včetně myšlenek, zážitků, vzpomínek a nadějí v ní obtištěných. Vzpomínky a zážitky braly na sebe podobu hluboce zabořených zátek od piva, spláclých aluminiových plechovek či rozježděných střepů. Naděje měly tvar obrácených šipek, které do betonu, když byl ještě vlhký, vyťapaly nožky holubů.

Kapitola druhá

/ RÁNO /

„Vibrátor!“ pronesla Glória autoritativně a gestem bezmála metodějským pozdvihla do výše plastický úd. „Něco takovýho si koukej opatřit, poněvadž jinak se ze všech tvejšch šamstrů zvencnu!“

Jindřiška, jež právě vstoupila do dveří, zaregistrovala koutkem oka nepřírozně modrou barvu přístroje. Snad kdyby byla o trochu sytější, připomínala by jedno z přerazení Šivy. „Co s tím máš?“ optala se a upřímně si zívla.

„Ti tví kretění z tebe nakonec vytáhnou poslední penny.“ Glória vyčítavě namířila vibrátor k telefonnímu záznamníku, na jehož displeji zářilo číslo třináct. „Zas už ti volal ten tvůj MANŽEL...“

Dala si tak záležet na despektu, s nímž vyřkla slovo husband, že yorkshirský teriér stejného jména se zdvihl z pelíšku a přicupital jí k nohám. „Down, Hubby!“ okřikla ho Glória, „chci říct, ten tvůj --- chlap --- ti volá od večera.“

Bylo půl šesté ráno. Venku se začalo rozednívat. Glória tu seděla navlečená do dlouhé blankytné róby a vibrátor --- jen o odstín světlejší --- nervózně přehazovala z pravé dlaně do levé. Tvář měla napuchlou rozespáním a z její lebky, před nedávnem vyholené, trčely do všech stran světových štětinky černočerných vlasů.

„Je začátek měsíce,“ dodala Glória a podrbala se se zachrastěním v křtici. „A tudíž je mi zřejmý, co asi ten tvůj...“ (zašilhala po Hubbym) „... chlap může chtít.“

Jindřiška hodila do kouta ruksáčkem. Neodpověděla.

Namísto toho rozšněrovala tenisky a srovnala je u zdi. Levá teniska vcelku ušla, pravá poněkud pajdala, protože podrážka na ní byla omletá do šišata od šlapání na brzdu a na plyn. Jindra si stáhla ponožky, uchopila je za špičky a zatřepala s nimi, pozorujíc, jak se z každé snáší na parkety pár propocených bankovek nadějně zelenkové barvy.

Glória zmlkla, aby se jí líp počítalo. „Tak kolik ti toho dnes káplo, Gin?“

Jindřiška zaklela a vyslovila číslo. „Co chceš, je pondělní noc...“

„Pondělní noc! Pondělní noc! Vo pondělní noci vyděláš kulový, protože je pondělí ---“

„No, co chceš ---“

„--- v úterý vyděláš houby, poněvadž je úterý ---“

„No jo, co naděláš ---“

„--- a ve středu se vrátíš domu s hovnem, jelikož je ---“

„Jako bys nevěděla,“ povzdechla Gin, „že jediný solidní noci teďko jsou páteční a sobotní. Každý jinej den...“

„Taxikářš přece proto, abys VYDĚLALA! Nebo né? Třeba se musíš naučit jezdit RYCHLEJ, anebo musíš na letišťě a...“

„Tak se vyser na malování a zkus si řídit sama! Myslíš, že jsem teď zvědavá ---“

„Tak ty mně radíš, abych já se vys---“

„Nemůžem si, PROSIM TĚ, o tomhle popovídat, až se trochu vyspím?“ Jindřiška vrhla toužebný pohled na matraci v rohu pod oknem.

„V tomhle bytě bydlím já!“ ujistila ji Glória s vzestupnou kadencí hlasu. „Kdyby mě nebylo, tak ty v náký díře budeš platit třikrát --- ne --- PĚTKRÁT tolik, co tady. A ty ---“

Hubby se v rohu pozdvihl. Poblafil fistulkou.

„Neřvi tak,“ napomenula Jindřiška buď Glórii, nebo psa, anebo oba. „Probudíš Chozíčka.“

José Manuel Constitución Ramírez spal v dětské postýlce jak andělíček, a obě dívky k tomu dítěti na okamžik pocítily všeobjímající něhu. Ta něha, věděly moc dobře, nevydrží déle než jeho šťastný sen; Chozíček se už tak za hodinku zaručně probudí a bude volat „Mami, mami, mami!“ --- jenomže maminka seděla v New York State Pen a zdálo se jí to nevyhovné, držet ho po celé čtyři roky v prostředí ženské věznice. Snad díky opominutí úřadů skončil tenkrát Chozíček v bytě Glóriině, a ta si ho docela zamilovala, byl tak krásnoučký, když zrovna spal, a vůbec, my Kubánci si přece navzájem pomáháme, pomyslela si Glória, dojatá sama sebou, a pozorovala, jak se do jejich přízemního --- tedy spíš podzemního --- bytu dere žlutooranžový paprsek. Zaznamenala ho na sítnici jako součást města. Glória už dávno měla New York ohmataný a prochozený, tvarově i barevně zvládnutý, a věděla dobře, že téhle radostně ranní barvy je v něm pramálo. Někdy Glórii zamrzelo, že tahle žlutooranžová barva je to jediné, co se v její mysli zachovalo z tropů. A to ještě jen díky vyprávění tetičky (o kubánských oranžových jitrech) a díky barvě kůry papájí, které se ovšem, i ty maličké, prodávaly v deli na Desáté a na B za \$ 2.99 každá, a zelené, takže se musely nechat uzrát, než se v nich oranž rozvila. V paprsku slunce se rozsvěcoval prach a Glória si to tudíž všechno (barvu, náladu i zrnitost) schovala kamsi za malířské oči.

„Vlastně jsem tě chtěla o něco požádat,“ podotkla zamysleně.

Jindřišce se teď už opravdu zoufale klížily oči. Dosedla těžce na matraci pod oknem a pod paprskem a stáhla si svetr přes hlavu. Pak si rozepla na zádech podprsenku a s nepokrytým zívnutím ji dolovala ven pravým rukávem trička.

„Dostala jsem nabídku na výstavu!“ vyjekla Glória.

„Né? Fakt?“ I přes tu těžkou únavu se pokusila zaznít potěšeně.

„Jenomže, ono totiž...“ (z vedlejšího pokoje se ozývalo pochрупování Chozíčka a plnilo Jindřišku děsem) „... abych ti to vysvětlila, tak...“ (Husband opět povstal z pelíšku a párkrát šlehl krysím ohonem) „... ona ta výstava není zadarmo.“

„Príma.“

„Chci říct, oni chtěj něco předem, aby ---“

„Copak ty jim máš snad platit?“

„--- aby mohli pronajmout ten prostor. Hned dole na Essex Street.“

„To snad ONI by ti měli dát procenta, né?“ uplatňovala Jindra snaživě svých nemnoho znalostí o světě umělců. „A ne aby tys jim ještě platila?“

„Oni mi zaplatěj, hned jak se něco prodá. Abys to pochopila: tohleto není náká masňácká výstava nákýho zazobanýho gale-risty. Tohle je HAPPENING, hned dole na Essex Street, a pořádá to tam Rivingtonská škola!“

Jindra se natáhla na matraci, přikryla se dekou a semkla víčka. Glória ji bafla za rameno a třepala s ní: „Nespi! Ani to není drahý! Chtěj ---“

„A za kolik se tam budou ty obrazy prodávat?“

„To... to přesně nevím. Ale teď... teď chtěj po mně patnáct centů za čtvereční palec. To snad není tak drahý, né? Jak jsem měřila plátna...“

„Sochy tam nebudou? Nebo ty počítaj na krychlový palce?“

„Gin...“

„Takže... takže VELKÝ umělci se naplatěj daleko víc než malý?“

Ale tenhle ten druh ironie na Glórii neplatil.

„Viď že mi píchneš, Gin?“ zašeptala chraplavě. A upřela na Jindřišku dvě hluboké a černé oči.

Načež se rozblíkalo světýlko na telefonním záznamníku. Glórii potuhly lícní svaly. Rezolutně namířila vibrátor

po směru zelené signalizace. Jindra se poslušně natáhla pro telefon.

„Miluju tě!“ ozvalo se ze sluchátka. „Milujutěmilujutěmilujutěmilujutě!“

„Tak kolik potřebuješ?“ vzdechla Jindřiška.

Kapitola třetí / PŘEŽÍVÁNÍ /

Blížilo se ke třetí, když Jindřiška vyrazila z domu a s několika plastikovými nádobami od mléka (kterého Chozíček zunkal překvapivě mnoho) zamířila směrem k jihu po Avenue C. Obyvatelé East Village si tu zřídili místní recyklovací stanici, hned vedle opuštěné parcely, která teď --- než na ní někdo začne stavět --- byla dočista zabraná obřímí sochami, vytvořenými --- podle Glórie --- během happeningů Rivingtonské školy. Pláty zrezivělého plechu, tyče a trubky, kanystry, konzoly, pochroumaná kola, střeva praček, televizorů a mrazicích boxů, bizarně zkroucené výfuky aut --- všechno tohle kovové harampádí svařil kdosi bez ladu a skladu do podoby olbřímích monster, která se tyčila na parcele mezi kostrami aut, zbytky cihlového zdiva a svěže zelenou lebedou, posprejovaná stříbřitě šedými graffiti, jež se odlupovaly jak rybí šupiny společně s lupínky rzi a mrholily pomaloučku na cihlovou drť a na lebedu. Za větrných dnů celé sousoší drnčelo a chrastilo bezmála strašidelně a v noci vrhalo na Čtvrtou ulici nehybné bizarní stíny, podobné zkameněným stínům obřích přesliček.

Jindřiška odklopila víko bedny s nápisem PLASTIC MILK CONTAINERS a už už se do ní chystala vrhnout výše zmíněné nádoby, když tu se z bedny vynořila ruka neurčitě šedavého zbarvení. Tvář se spečenými šedobílými vousy se zablýskla v paprsku světla. „Spare a dime, miss?“ ozvala se tvář.

Jindřiška o půl kroku ustoupila, ale nelekla se moc. S uspokojením zaznamenala, že si na tenhle kontinent pomalu

začíná zvykat. Ještě před rokem by na podobné překvápko nejspíš zareagovala nedůstojným zvukem, jen těžko rozlišitelným od zakvokání slepice.

„To seš ty, Randy?“ řekla dnes, upustila, co měla v ruce, a začala se šacovat.

Randy s díky přijal padesátník. Vztyčil se, setřásl z těla několik rozválených plastických containerů a soukal se z bedny, mžouraje do slunce. „V jednom kuse sem lidi něco házou. V jednom kuse. Rovnou mně na hlavu!“

„To je mi líto. Ale víš, ona tahleta bedna jaksi JE na to, aby ---“

„Ale kdyby se to zevnitř dalo nák zavřít, moh bych tu i spát.“

„Není tam trochu těsno?“

„No, cejtím se poněkud jako preclík, Gin,“ připustil Randy, „ale neprší tam a --- a ono je to tam vevnitř... jako můj mozek, víš? Když si šlehneš koks. Tma a jenom bělostný bič světla jako magická spirála. Představ si, spát svinutej jak ježek ve vlastním zdrogovaným mozku! --- Zkoušelas někdy namalovat obsah vlastního mozku, Gin? Chci říct --- ten prostor?“ optal se Randy zadumaně a upřeně zíral do tmy v bedně. „Já jsem totiž malíř, you know, a tohleto jsou moje obrazy.“

Přičapl k rezatému železnému plátu a pohladil dlaní nasprejovaný klikyhák. „Tohleto je můj mozek, Gin, univerzální mozek, mozek tohoto města, esence mozků všech, co tu kdy žili a zdechli; tohleto je můj zrezavělej, zneužitej mozek, Gin, a tohle...“ poklepal na monstrózně zkroucený výfuk z nákladáku, který jakýsi Rivingtoňák přivařil k hornímu rohu plátu, „to je nebeská spirála! --- Umiš takovýhle věci namalovat?“ zařval a vyskočil. Ze špinavě šedé dlaně mu sněžily postříbřené lupínky rzi.

Gin vzhlédla váhavě po zkrouceném výfuku vzhůru. Strměl vysoko do oblohy a až úplně nahoře byl konzolou přichycen

k sousední soše, aby se nezřítíl. I tak se povážlivě kýval pod dvěma přešlapujícími holuby. Jeden z ptáků nadzdvihl prdelku a vypustil z ní cosi. Jindřiška sledovala pád exkrementu a oči, přezářené světlem z oblohy, jí zaslzely.

„Já nejsem umělkyně,“ řekla Randymu.

#

Hned v prvních dnech a týdnech po přiletu, to když bydlela u toho fotografa v posledním patře vysokého, páchnoucího činžáku v Chinatownu (hned pod střechou, po které na vysokých kramflekách dupaly noc co noc dvě místní kurvy, dohánějící insomnického fotografa k šílenství a odhazující použitou ochranu na pohřebiště za komínem, kde v plném slunci puchřela, takže fotograf si představoval, jak každý deštík vymývá z hromady šprcek miliardy zdechlých spermií a ty se vsakují skrz térový papír hloub a hloub do jeho stropu, takže mu jednoho krásného dne ty žlutohnědé mikroskopické mrtvolky začnou pršet na hlavu nebo na fotky nebo na postel přikrytou přehozem z velbloudí srsti), zírávala Jindřiška přes vrcholky domů směrem k východu, zpátky; z jakéhosi záhadného důvodu většina bytů, ve kterých za ten čas bydlela, a že jich bylo požehnaně, měla okna obrácená k východu anebo na jih, a to jí pomáhalo orientovat se, zvykat si na nový časoprostor, poněvadž v New Yorku přece nikdo neříká doprava nebo doleva, říká se na západ a na východ a na sever či na jih; ze všech bytů, v kterých bydlela v tom sladkobolném období přežívání a přivykání a tesknoty a prázdna zastavěného pravouhle uspořádanými obrovskými krychlemi (jejichž tvar našel cestu i do snů), ze všech těch bytů, do kterých se veprosila a veplatila a veslibovala a všoustala, jen ze dvou neviděla k východu, protože v jednom, na Šedesáté čtvrté

ulici (kde sdílela jednu krychli se sedmi kočkami a jejich majitelem, a ty kočky po ní šplhaly, když spala, ale majitel chválabohu ne, i když musela vařit a uklízet a platit za telefon a naslouchat --- bez jediné známky znuděnosti --- šíleným sáhodlouhým tlachům) vedlo okýnko do světlíkové šachty, vydlážděné svěže zelenými kachlíky, snad aby nájemníci v tom komplexu budov měli blíž k přírodě či co, a v druhém případě to bylo na Greenpointu v Brooklynu, v jejím v pořadí jedenáctém bytě, kde si sice připadala trochu odhozená, neboť to bylo mimo Manhattan a v obchodech na ni mluvili polsky, ale zato oknem, které vedlo k západu, viděla tehdy celý Midtown, pupík vytouženého ostrova, z kterého čouhala jak vřetýnko kónická špička Empire State Building, a viděla Queensboro Bridge a Williamsburg Bridge, které v noci krásně svítily a spojovaly ji tence s Manhattanem; a tak tam tedy seděla, v pohodě celkem, a trochu odmrštěná, město se před ní blyštělo jak na fosforeskující pohlednici: narůžověle mlhavé ráno, odpoledne strohé a pracovní, a večer --- někdy --- s ostrou siluetou, která se vřezávala do zčervenalé západní oblohy jako vykrojená z měděného plechu.

Jindřiška proseděla u okna celé hodiny, poněvadž i tady v Brooklynu byl pro ni New York nedostupný, odtažitý a vzdálený, jak by k ní odmítal sestoupit z pohlednice, neměla ani na podzemní dráhu, a tak pozorovala aspoň jeho siluetu, vibrující teplem podzimního vzduchu, které se nad ní sráželo a v obláčcích odplouvalo do dálavy. Jindra seděla u okna, pila očima město, co do něj přijela a neprijela, lámala si hlavu, čím se bude živit, zjišťujíc ke svému překvapení, že nic pořádného vlastně neumí; seděla tam a nadýmala se pýchou, že až do New Yorku se dostala, seděla tam a litovala se; silueta Manhattanu ji lákala nesmírným barevným tajuplnem, a tak Jindřiška zaklela, vybrala z rozpadající se garderoby tu

nejméně ostudnou a po hypnotizujících provázkách toužení se nechala přitáhnout k Williamsburgskému mostu, na jehož lanech už seděla barevná světýlka jak bludičky, přešla přes ten most, slezla z něj na Delancey Street a brouzdala se po Sohu, kde --- rozvaleného na kapotě žlutožlutého taxíku --- potkala Taliba, svého manžela.

Kapitola čtvrtá

/ TALIBE /

„Ty moje manželka, mais...“

„To sice jsem ---“

„Ty sice moje manželka, mais ty se mnou žít nechceš. Mně se stýská. Po tobě. V noci. Mais...“

„Talibe, copak nechápeš ---“

„O tohle mi jde? Ty myslíš? Že já si tě vzal? Pro tohleto?“

Talibe s despektem (silně teatrálním) pozdvihl hromádku dvacetidolarovek, vyžehlených dlaní do úhledna, takže jen odborník by poznal, že každá z nich prošla Jindřiščinou fuseklí. Potom bankovky, jednu po druhé, nechal padat na stůl, a nad každou z nich zlobně odfrkl. Celkem sedmnáctkrát.

„Jsem tvůj manžel. Já. Chci s tebou žít. Mais ty ---“

Jindřiška povzdechla. Za ten zhruba rok, co byli spolu, pochopila, že handrkovat se s Talibem nemá prostě smysl. Tenkrát se domnívala, že jakýmsi zázrakem --- a zrovna když byla na dně své mizérie --- natrefila na rozumného, tichého, příjemného chlapíka, se kterým se dá mluvit. Anglicky se takovým říká agreeable. Souhlasný. Talibe souhlasný byl, pokud s ním ve všem souhlasila. A Jindra se tenkrát do svatby dost hnala. Oťukávání se a milostné vrkání se jí podařilo omezit na necelých čtrnáct dní. Sotva dva týdny stačily k tomu, aby po černobílém vzorku kostek před budovou radnice došli až k oddávajícímu úředníku a zpečetili svůj svazek, který se, koneckonců, tomu černobílému vzorku dlaždic podobal. Aspoň Jindřiška to takhle cítila. S Talibem si na tohle téma moc nepokecali. Ne, že by něco měl proti Jindřiščině bělosti, to ne, ale pocházel ze země natolik černé, že

o barvách nevěděl a vědět nechtěl. Neuvažoval černobíle, což se jí tenkrát líbilo. I když ji přece, hned ten den, co se poznali, chytil za packu v baru nad skleničkou jejího screwdriveru a svého pomerančového džusu s ledem (z kterého trčela jen jedna slámka, zatímco z Jindřiščina šroubováku dvě, to aby to Talibe nepopletl; chtěl tenkrát, aby si myslela, že pije s ní, ale nesměl si z její sklenky omylem sám loknout, nesměl se přece dotknout ani alkoholu, ani tabáku, ani ženy, ač tedy s těmi ženami...) --- popadl Jindru za packu, propletl si s ní prsty a řekl: „Beautiful, non?“ --- a ona v té chvíli pocítila tak pronikavý nával toužení, že se v ní všechno stáhlo očekáváním... čehosi; Talibe do ní tenkrát vstoupil nad dvěma žlutými skleničkami tak omamně a úplně a sladce, až se jí zatmělo před očima a šachovnice propletených prstů splynula do teplé, nahnědlé šedi, do barvy, kterou jednou budou mít jejich děti... a z toho nejkrásnějšího (protože jen pomyslného) spojení s ním jí na několik týdnů narostly dočista černobílé oči, najednou tu černou a bílou šachovnici viděla ve všem, vždycky, všude: na chodníku před radnicí. Na klapkách u piana. Ve hře stínů stromů na prosluněných chodnicích. V čerstvém sněhu, který napadal na temné holé větve. Jindřiška pro tu zimu upletla dvě vlněné šály: běloučkou pro Taliba a černou pro sebe, a pak ji zamrzelo, když on tu svou, místo aby ji nosil, používal coby polštářek.

„Já tvůj manžel,“ namáhal se Talibe spíš lámanou než bídou angličtinou, do níž mu ještě po pěti letech tady silně pronikala francouzská gramatika, francouzská výslovnost, francouzské idiomy a africké myšlení. „Aj jú habn, mé...“

„Manželka. Má bydlet u manžela. Manželka. Manžel, ten bydlet u manželky nemusí. Může bydlet u jiný manželky. Ale manželka ---“

„A kolik ty máš sakra manželek?“

„Mais chéri! Přece víš, že ty ---“

Ostatně počítání manželů a manželek Jindřiška neměla ráda. Zazdalo se jí tu a tam, že jí Talibe s přílišnou, spíš otcovskou než strýčkovskou pýchou ukazuje fotky čtyř dětí své krásné sestřičky a že přehnaně mnoho doláčů mizí měsíc co měsíc u jeho příbuzných za oceánem. Nicméně všichni Talibovi krajané jí potvrzovali, že je to tak, že Talibe je pro své rodiče obětavým synem a pro své sourozence obětavým bratrem. (Jenom u toho, když to říkali, leckdy tak podezřele mrkli.)

Konverzace mezi Talibem a jeho manželkou už po měsíce notoricky vázla. Snad ani předtím neexistovala, jenom si toho nevšimli. Jindřiška se odstěhovala z Talibova bytu na Sto šestnácté ulici a Powell Boulevard, když zjistila, že je-li manželka, je její povinností sedět doma, nikde se necourat (nicméně pokud možno hodně vydělávat, jak, to jí zřejmé nebylo), vyměňovat denně prostěradlo kvůli jakémusi kmenovému duchu, který odmítá přebývat v ušmudlaných postelích, uklízet, vařit, starat se o Talibovo blaho, nastavit mu, když jemu se to hodí, a držet hubu, pokud se jí snad něco nelíbí.

Pravda je, že nikdy dvakrát nevařila, fůru toho zkazila, a nejednou jí Talibe právem vyčinił, že neumí ani osmažit okru. Ještě tak otevřít konzervu s tuňákem. Kulinářské názory její a manželovy se rozcházely přímo o sto osmdesát stupňů. A zatímco Talibe tvrdil, že stačí jedna jediná zavřená konzerva tuňáka v lednici, aby napadla všechno jeho jídlo a zkazila mu ho, zvedal se Jindřišce permanentně žaludek ze všeho, co klohnul Talibe a co nazývala africkými blafy. Po celou dobu, co se spolu pokoušeli bydlet, klohnul si Talibe načuřeně v páchnoucí kuchyni své blafy, zatímco Gin, navlečená do bundy, čepice, rukavic a omotaná svou krásnou černou šálou, neboť ta zima byla tuhá, požírala ve vyhnanství na balkóně ze železných prutů svoje konzervy s tuňákem, svoje saláty a syrovou zeleninu, zapíjejíc to

grapefruitovým džusem a přikusujíc celozrnný chléb, čímž doháněla Taliba k zoufalství.

„Mně o ty peníze ani trochu nejde, chéri...“

(Kde byly ty časy, kdy se do Taliba byla ochotná zamilovat jen kvůli té francouzštině; kdy ji každé takovéhle slovíčko, do angličtiny přimísené, těžce vzrušovalo a vonělo jí dálkami! Teď jí spíš vadilo, že ji Talibe v životě neosloví jménem. JIN-DŘIŠKA by prostě nedostal přes pysky a říkat jí GIN tak jako všichni kolem, to prý mu příliš připomínalo značku nenáviděného ďáblova nápoje.)

Zbýval jim ještě asi tak rok. Potom je ouřadové zas pozvou na imigrační, a tam je budou zpovídat, každého zvlášť, kde že to společně žijou, jak vypadá ten byt, kolikrát týdně to dělají a jakou pastou si čistí zuby. Jindra se už skoro těšila, jak jim vy-líčí, co všechno Talibe žere. A pastu na zuby --- cha! Ďábelské zubní pasty, made in the USA, by se Talibe ani netknul. Čistil si zuby tak, že celé hodiny žvýkal aromatický kořen jakési strašlivé tropické rostliny.

A až bude po tomhle všem, tak --- tak potom --- SNAD! --- permanentní zelená karta pro Jindřišku, permanentní povolení k práci, už žádné spolužití, už žádných tři sta padesát dolarů měsíčně jako její podíl na nájmu v bytě, ve kterém přitom nebydlí, a všichni manželé, včetně Taliba, jí budou moct obřadně políbit prdel.

„Máš žít se mnou,“ zazněl teď opět její manžel jako rozbitá gramodeska. „Mais ty ---“

„Když ale tady v Harlemu já ---“

Tohle byla pravda. Zatímco on byl na Západní 116. ulici díky své černosti příjemně ztracen, Jindřiška nebyla. A dokonce i Talibovi to začínalo vadit.

„Už jsem ti říkal. Mockrát. Mais ty to nechčeš slyšet.“

„Talibe, prosím tě, nezačínej zas...“

„Když jezdíš s taxíkem. Stejně potřebuješ. S taxíkem! Kdo to kdy slyšel. Ženská s taxíkem! Nedoporučoval bych. To kouzlo. OPRAVDUVEJM ženskejm. Přestanou... každé měsíc... ronit krev. Mais ty ani skutečná ženská nejseš. Tobě neublíží.“

„Talibe...“

„A kouzlo to funguje. Zaručeně. Slyšel jsem případů...“

„Možná že akorát v Mali?“

„V Mali? Ty myslíš? V Mali lidi nemají bouchačky jako tady. Blázní. Tady! V Mali nemají bouchačky ani policajti. Natož lidi. V Mali ---“

„Tak načpak tam to kouzlo máte?“

„V Mali můžeš mít na všechno kouzla. Na děti! Na lásku! Na peníze! Mladý strom. Nahneš a větev provazem ---“

„Tak proč tu, Talibe, furt makáš jako blbec, když v Mali stačí ohnout stromek a ---“

„Málo těch stromů! Proto jsou lidi chudý. A pak ten provaz musíš --- přerazit. Kouzlo tě stáhne k zemi. Zničí. Ale co ti nabízím, proti kulkám ---“

„To tě nezničí?“

„Mais non! Musíš jen nosit amulet. Pořád nosit. Jak vyjdeš ven. Nosit. I doma. Nosit. Přece zastřelili ženu přes dveře. Náhoda. Náhodná kulka. Kdyby nosila amulet ---“

„Tak by se ta kulka od ní odrazila, udělala novou díru do dveří a zaryla se střelci přímo do srdce.“

„Ano! Taková síla! O tebe se bojím, chéri, mais o sebe nemusím.“

„Sundáváš si ho přece na noc.“

„Na MILOVÁNÍ! Když nosíš na sobě a dotkneš se ženy, tak kouzlo ---“

„Takže se mě teď nesmíš dotknout, jó? Tak je to teda?“

Talibe s panikou v očích ustupoval ke zdi. „Jenom tak dotknout, podat ruku, okej. Mais embrasser, faire l'amour, non, non, non!“

It lose all power.“ Levičkou Jindřišku odstrkoval a pravou rukou rval z krku amulet. Položil ho reverentně na prádelník --- obnošenou šňůrečku se třemi zámotky z kůže, nesoucím v sobě citáty z Koránu a navíc tajuplné animistické inskripce, s nimiž byl obeznámen jen kmenový šaman. Přesvědčil se, že amulet se nedotýká ani kovu, ani textu. Potom se po Jindřišce vrhnul.

Na posteli dodneška sloužila poměrně bílá šála za polštářek. Ve vlně se zachytily Talibovy vlasy a dekorovaly ji něžnými černými prstýnky.

#

Stojí to za hovno, usoudila Jindřiška, už v poloze horizontální, neměla jsem sem chodit. Příště si s ním dám rande někde na rohu, jen abych mu předala ty prachy, nakonec za fake marriage se platí, tak co... Do prdele, tohle skoro bolí, je dobře vybavenej, ale je to moc DLOUHÝ! Copak JEMU se to nevtlačí? Au! Copak si nemůže dát trochu bacha? Jindřiška otráveně ulézala po posteli před mocnými přírazy svého manžela, ale ten ji v nepřerušovaném rytmu následoval, až ji zatlačil dočista do rohu a pořád lezl dál. Je to fakt v prdeli, řekla si, už s hlavou vyvrácenou o zeď, když neměla kam dál unikat a veškeré nerovnosti na omítce se jí obtiskly do týla. HE FUCKS LIKE A STUPID BROKEN DILDO, napadlo ji, šoustá jak porouchanej robertek, a to by ještě chtěl, abych s ním bydlela, to teda tůdle, abych zas chodila žrát na verandu a TODLE bych si protrpěla noc co noc, a ne jednou, ale třeba PĚTKRÁT, copak ho neznám? Kdyby mě to tak NEBETYČNĚ nesralo, uvažovala, tak by to vlastně bylo DOBRÝ, možná že právě tohle rytmično některý holky oceňují... Nakonec aspoň má náakou výdrž, oni ti Afričani v posteli nejsou tak nemožní, přemítala, a dívala se na něj,

na jeho jednolitou dokonalost, která ji věznila do rohu za postelí tak silně, voňavě a rytmicky, že se nemohla ani pohnout; Talibovo milování se podobalo zápasu se sametově nahým černým tygrem; už zase se slila pro Jindřišku běloba s černí, barvy s barvami, jako když roztočíte káču. Talibe svou barvou pronikal do její běloby a růžovosti; kurník šopa, ono to vůbec není špatný; Jindřiška zabořila dlaně do kudrnaté srsti svého manžela, břímě prstů, která jí zničehonic zcitlivěla, omakávala každý vlas, každou tuhou černou kudrlinku, každou ebenovou magickou spirálu... Do prdele, von to se mnou umí, von je ÚŽASNEJ, von je neuvěřitelně fantastickéj, takovýho milence jsem v životě neměla, přísahám, že ne! A to poznání jí vystřelilo do mozku jako fialový blesk, svět zhudebněl a pulzoval v ní jak tajuplná planeta, a Jindřiška si přitáhla manžela za prdel ještě blíž do svého středu a vsála si ho do sebe. „Talibe, to je nádherný! Ježíšikriste, to je nádherný! Talibe, prosím tě, dělej to takhle eště chvílku, já se chci aspoň eště jednou ÚPLNĚ takhle udělat!“

#

V okamžicích odtulení, pokud ji nikdo neotravoval (a Talibe byl fajn v tom, že okamžitě usnul, jen se jí kudrnatou hlavou jako kartáčkem opíral zespodu o levé ňadro), narůstala Jindřišce po těle tykadýlka, kterými si teď celou ulici, celý Harlem, celý New York a celý svět přitahovala do sebe. Narůstala jí po povrchu těla zraková čidla jako žížale. Z jejího břicha se vynořovala chapadla, jako by byla chobotnicí, a něžné přísavky na nich hladily svět. Svět ji hladil zpátky.

V takových chvílích cítila, že přináleží... k čemusi, snad k tajnému bratrstvu modrých dálek, k bratrstvu těch, kteří se ODVÁŽILI. New York byl těmi, kteří se odvážili, naplněn přímo

k prasknutí, ale čím víc takových bylo, čím víc lidiček v té stejné situaci potkávala Jindra v ulicích, tím silnější a opravdovější a lepší tenhle pocit přináležitosti byl. Protože duše všech přivandrovalců se slily v jednu velikánskou megaduši, která ochraňovala to město neviditelným síťovím: jak prachová peříčka na holubích křídlech.

Jindřiška cítila Talibovu hlavu jak kartáč na boty, jak se jí opírá o levé nadro, a magické spirály vlasů jejího manžela ji odnášely do dálav, do blankytného TAM, o kterém mluvil bezdomovec Randy, a kus po kuse rozhazovaly Jindřiščinu hlavu po městě, po ulicích a avenue, takže nakonec v každém semaforu, který se kýval ve větru, sedělo pár buněk z jejího mozku a vysílalo k ní červené, zelené a oranžové vzruchy. Útržky jejího přemýšlení se proháněly v podobě ulétlých novinových archů, potišťených cenami akcií, zprávami, hrůzami, vraždami, horory, fotkami kurev a politiků, inzeráty a lžemi a reklamami a výpověďmi očitých svědků, po Západní třicáté čtvrté ulici hned u Penn Station, potácely se v tom větru sem a tam, vytáčely přemety a salta, snašely se plavně k chodníku, ale než se na něj stačily položit jako platýzi na písek na dně moře, už zase vylétaly do výšky, podobné čínským drakům, tancovaly po vzdušných vírech a trhaly se jimi na cáry --- a tak v neustálém pohybu zastarávaly a umíraly, informace v nich přestávaly platit a propadaly se do historie, ale ony tam pořád ještě kroužily, nadnášeny větrem a samy sebou; ušmudlaná, zažloutlá, opelichaná křídla andělů. Ve chvilkách, jako byla tahle, se Jindřiščina duše, po vzoru indiánských, převtělovala do duší stromů v Central Parku, které prý dávný zahradní architekt nechal vysázet tak, aby na jaře rozkvétaly jak věty symfonie: trhnutí taktovkou --- žlutá, trhnutí taktovkou --- růžová; pak za doprovodu houslí pukají s každým takttem pupence, listy se rozvíjejí, barvy zeleně a tónů jsou hlubší a hlubší, jak jaro

postupuje, přidává se nástroj po nástroji, větev po větvi, strom po stromu, až potom tak někdy v červnu symfonie vrcholí vítězným staccatem --- a pak to všechno zase odumírá, muzikanti skládají instrumenty, vylévají sliny z náustků, ukládají housle do futrálů, v nichž budou spát až do jara, a stovky vnitroměstských výletníků zaplaví Sheep Meadow, Ovčí louku, na které prý se podle projektu onoho zahradního architekta měla popásat stáda ovcí, protože chundelatost jejich vlny dodá celé pastorále novou kvalitu... Teď zrovna byl ale podzim a Jindřištiny hmatové buňky se usadily do řapíků listů, které už bledly a barevněly a chystaly se opadat; buňky její pokožky žloutly do barvy slunečního disku v lupenech jinanů na Manhattan Avenue; její kůže se kolébala na vlnách Hudsonu a Východní Řeky, odrážela se šplounavě od náplavek a rozsvěcovala se světýlky všech mostů, přes které Jindra kdy přešla. Mosty ji svazovaly s reálnem a ujišťovaly ji, že žije na ostrově. Zvlhlá tykadýlka jí přinesla zprávu, že venku se spustila přeprška, a Jindřišku ta všechna voda kolem ní, pod ní a nad ní nadchla tak, že se jí upletlo na těle pruhované námořnické tričko. Potom ji napadlo, že venku budou zákazníci. Odsunula manželovu hlavu, „Už musím,“ a soukala se z postele.

Talibe se probral, chytl ji za nohu a škubnutím ji povalil zpátky. „Mais... eště... aspoň jednou!“ A sápal se jí po rozkroku.

„Auto mám před barákem.“

„Mais...“

„Počkej, pusť! Nech toho!“

„Mais...“

„Taxíka mám před barákem!“

„Mais... je t'aime, je t'aime!“

Manžel jí levičkou rozvíral kolena a neutuchající proud jeho pochybných vyznání se sléval s kapkami deště.

„Mé, mé, mé,“ mečela vzdorně, nicméně nebylo úniku.

A tak mu dokonce sama vybalila jeden z kondomů, které v papírovém pytlíku z drogerie přechovával hned za pelestí, pro všechny případy.

Kapitola pátá / GLÓRIA /

Glória stála rozkročená uprostřed obýváku a se soustředěným výrazem vrhala na plátno, napnuté pečlivě v rámu a postavené na stojanu pod oknem, jednoho po druhém, omočeného hbitým pohybem do průzračného akryliku, tři sta šedesát pět mrtvých švábů, vytvářejíc tak obraz s názvem ROK CHUDOBY, UN AÑO MISERABLE.

Sehnat tři sta šedesát pět dobře vyvinutých, zdravých, čerstvých, zachovalých, nerozšlápnutých švábů bez utrhaných nožiček či rozpadajících se krovek byl, jak se přesvědčila, úkol překvapivě složitý. Nežli s tím začala, zdálo se jí, že švábů (zdravých, čerstvých, zachovalých, dobře vyvinutých a přežraných, s krovkami ve všech odstínech hnědi) běhá po jejich bytě podstatně víc než tři sta pětadesát. Jejich tykadýlka kmitala v každém rohu a koutě, ve dřezu mezi neumytým nádobím, za odchlíplým kuchyňským linoleem a z díry mezi koupelnovými kachlíčky; ti největší odvážlivci se pouštěli i za světla na výpravy za obživou a hledali zapadlé drobečky stravy mezi parketami v obýváku, k velké radosti Husbanda, který na ně číhal a lovil je; naučil se počkat si, až budou dostatečně daleko od všech úkrytů, a na rozlehlé pustině parketové podlahy je na druhý či třetí pokus bude moct připlácnout tlapkou. Husbandův lov vypadal trochu jako bratrovražda: psík to byl tak mrňavý, že i se svým roztrhaným srstnatým profilem připomínal obrovského, veselého kokrouče.

Glória se ovšem musela naučit lovit šváby šetrněji: vyčítat si je, uchopit je opatrně mezi palec a ukazováček a mrštit

s nimi do skleničky s pár kapkami ředidla. To je usmrtilo celkem spolehlivě, a Glórii občas napadlo, jestli --- když švábíci ve vůni ředidla chcípají tak hbitě --- jestli nezabíjí nakonec i sama sebe, a Chozíčka, a všechny ostatní, kteří tím bytem kdy prošli... schnoucími obrazy, potřenými akrylikem, byl celý ten byt přímo zaplaven; obrazy v různých stádiích rozpracování se sušily na stojanech a dosychaly v celých vertikálních závěších, pozapomenuté a tváří obrácené ke zdi; plátny na rámech i bez nich byly pokryté skříně a police a lednička a veškeré příhodné i nepříhodné plochy, ostatně i po posteli se jí v době denní pár obrazů válelo, a ona je vždycky musela zvednout obouruč a položit je na podlahu, nežli se na postel mohla natáhnout (a tahle akce, samo sebou, přímo prosila o komentáře ze strany dívek a žen, s kterými se na postel natahovala; snad si většina jejích milenek představovala, že samy se na chvílku stávají uměním, plátnem, na kterém Glória teď zrovna pracuje); akrylikem měla Glória prosáklé pracovní šaty, trička, svetry, košile a ze všeho nejvíc ty staré roztrhané džíny, do kterých se teď už sotva narvala a které přesto tak ráda nosila na ulici, protože ji jednoznačně zařazovaly. O tyhle džíny si otírala štetec a prsty v zápalu tvoření, a trochu taky schválně; vytvářela si ze svých malířských kalhot taky-obraz, obraz sebe samotné, jak se chtěla vidět v očích kolemjdoucích. Dík těmhle roztrhaným džínům přináležela k bratrstvu East Village, společně s postarším Portorikáncem, kterému každý říkal Hú-Hú a který se nosil po East Village v černé kožené bundě, ozdobené kolem dokola: vepředu, vzadu, na klopách, na rukávech, na kapsách, na límci barevnými žárovkami a odrazovými sklíčky, které mu na zádech tvořily tvář kočky se zelenýma cholesterolovýma očima --- a takhle vyšňořen on brouzдал noc co noc po ulicích a do daleka blikal, blyštěl se ve světlech aut jak dálniční svodidlo, mrkal a měnil barvy jak poblázněný semafor, jiskřil jak

krystalky kokainu, a v té své kožené bundě (která se všemi re-
látky a spínači a světýlky a dráty vážila nejmíň patnáct kilo)
musel denně vyměňovat baterky.

Ty příliš těsné, zaprané a barvou ztvrdlé džíny dávaly Gló-
rii právo zapadat sem jako ostatní umělci, jako Mario, který
ve svých šestnácti letech už prošel dvěma detoxikačními pro-
gramy --- jednou na alkohol a jednou na kokain --- a před kte-
rým se --- teď, když byl zas čistý --- otevřel celý nový život jako
nesnesitelně dlouhá, rovná, šedá dálnice, po které se ploužil
hlemýždím krokem k nedohlednu --- a tak teda aspoň pomalo-
vával každé nároží, každou zeď, každou zataženou roletu těmi
nejpestřejšími barvami, co znal; maloval vesmírné nebo pod-
mořské krajiny s pruhovanými rybami (jež koneckonců mohly
být kosmickými lodmi) a s chapadlovými sasankami v neóno-
vě růžových a fialových barvách --- a soupeřil ještě s nejmíň
jedním pouličním umělcem o severovýchodní roh Desáté a B,
hned vedle Tompkins Square Parku, takže když Mario na ten
roh namaloval šaška s modro-bíle pruhovanými tvářemi, žlu-
týma očima a hvězdnatým nosem, šašek byl za pár dnů váleč-
kem přemalován a na šedozelelou jizvu po něm nasprejová-
no: CRACK KILLS, crack zabíjí, což si ovšem Mario nenechal
líbit, a tak si zase vyžebbral na barvy a vyvedl na zeď vlajku
USA v psychedelickém provedení: pruhy v ní byly zelenožlutý-
mi červy nebo hady, jejichž rozevřené tlamičky zlostně syčely
na kolemjdoucí, a místo hvězd na ní seděli mořští ježci a jedo-
vaté hvězdice. Pak ovšem vlajka zase zmizela, zamalována další
vrstvou, a onen jiný umělec, který ostatně nejspíš byl ženou,
a silně radikální, si dal záležet na obraze, vyzdvihujícím po-
dobu injekční stříkačky s mužským přirozením, a doporučoval
vřele oboje, pokud hodláte zhebnout na AIDS, o čemž Mario
nejspíš věděl svoje, ostatně jeho sestra prý na to umřela... A tak
tam teda ta výhrůžná, naivistická malůvka zůstala.

Do klubu patřil i bezdomovec Randy se svojí nebeskou symbolikou a ba i jiný uprášený běloch, který se rozhodl vyzdobit celou Osmou ulici, Saint Mark's Place, počínaje u Tompkins Square Parku a Avenue A, dekorativními modrobílými střípky, snad pozůstatky čínských porcelánových hrnečků, a postupoval den po dni směrem k západu, obaluje cestou do modrobílých krajek úpatí domů, sloupky luceren a paty dopravních značek.

Do toho stejného klubu patřili, koneckonců, i pankáči, kteří se slézali v obskurním baru na Desáté --- a jejichž celá persona byla obrazem; dočasným, pravda, poněvadž špice vlasů za pár hodin zplihnou a make-up se odrolí, nicméně složitějším a pracnějším než mnohé Glóriiny; pankáči nosili těžké řetězy a prsteny s tajemnou symbolikou, a náušnic mnohokrát víc než uší --- a železné kruhy, které některým prorážely tvář, byly překvapivě silnými symboly pomíjivosti světa. Člověk obvykle nepřemýšlí, jestli plátno nebolí, když je napouštěno barvou, když je ohýbáno, když se do něj řeže, ale každá permanentní a zbytečná díra v lidské tváři nutí člověka přemítat o pomíjivosti té tváře, o jejím stárnutí; lidská smrtelnost vyniká na pozadí permanence železných kruhů --- a každý, kdo maluje přímo na tělo, kdo ze sebe vytváří obraz nebo sochu, používá svou kůži jako plátno, své maso jako jíl, své šlachy jako spojovací lana, vyvolává zákonitě v ostatních pocity, které obvyčejný, neživý obraz probudit nedokáže.

Glória dosud vlastním masem malovat nedovedla.

#

Glória byla Kubánka. Narodila se sice v New Yorku ve Washington Heights, ale před několika lety prchla sem, do East Village, do centra newyorských umělců, teda těch OPRAVDOVÝCH,

do uměleckého centra světa --- poněvadž New York sice není hlavní město Ameriky, ba ani státu, zato je ale hlavním městem SVĚTA, je uměleckým těžištěm VESMÍRU --- aspoň tak si to Glória říkávala, když bloumala ve svých zaprasených malířských džínách po jednociferných ulicích na východě; to, že se sem dokázala přestěhovat, to bylo ztělesněním Glóriina životního vzestupu, protože přece v New Yorku se vzestup v životě vyjadřoval sestupem po číslech ulic směrem dolů, čím vyšší šprušel ve společenském žebříčku, tím na nižší ulici musíš bydlet (snad s výjimkou těch tupých zazobanců, kteří už padesát let nevytáhli paty z apartmentů někde tam kolem Šedesátých či Sedmdesátých ulic a Park Avenue, kteří tam sedí zamrzlí ve svých pozlacených ulitách, na tom nejprestižnějším a nejnudnějším směrovacím čísle 10021) --- nicméně ona, Glória, tuhle ohromující společenskou transformaci zvládla najednou, jediným skokem; ze Sto sedmdesáté čtvrté ulice a Amsterdam Avenue (z obrovitého činžáku, v jehož útrokách se byt její tety zdál být prostě pohlcen, nebyl ani nahoře ani dole, ani napravo ani nalevo, byl uvězněn v obrovském činžáku jak ve velrybím břiše, ponořen do olejnatého pachy smažících se zelených banánů a vařených jamů, do té přilnavé substance, hutné jak muzika salsa) --- tak odsud se Glória jediným napřažením svých celkem solidních lýtek přehoupla přes celý Harlem a přes Central Park, prolétla na rozpažených křídlech nad Midtownem a přistála tady, na ulici, jejíž jméno obsahovalo jednu jedinou cifru; na ulici, kde každý na ni NEZAČAL hned mluvit španělsky, jakmile jen se někde objevila (přestože vypadala jako Španělka a vůbec se za sebe nemusela stydět: běloučká pleť a jiskrné oči a tváře s d'ulíčky a havraní vlasy, teď tedy zrovna vyholené u příležitosti jednoho z Glóriiných záchvatů političnosti, při kterých si psala po těle všemožná prohlášení všemožnými způsoby, nicméně pod modročerným chmýřím

měla nádhernou, kulatou, pravidelnou lebku bez jizev, boláků či proleženin) --- a Glória mluvila raději anglicky, ve španělštině si nikdy nebyla jistá (nemluvě o tom, že v tomhle jazyce se k ní každý hned choval familiárně), ale přesto si zachovala slabounký hispánský přízvuk, vlastně spíš jenom ostré es, které ji oddělovalo od všech bělochů, od všech těch, co byli bílí až do dna, do morku kostí, co byli tou nudnou bělobou prorostlí jako rakovinou --- a kteří odmítali chápat, že Glóriina smetanová pleť ji mezi bělochy přece ještě vůbec nezařazuje --- a tak ji tedy ty ostré sykavky vydělovaly, zachraňovaly ji před utonutím v té studené bečce s mlékem; Glória věděla, že pleť má sice bílou, to ano, ale vevnitř je že BAREVNÁ: teple hnědá jako Indiánka, jako LATINOS, jako dvě nebo tři černošky, s kterými se jí podařilo chodit a jejichž kůže se podobala propečené chlebové kůrce, a taky tak voněla. Glória si schválně zachovala svoje ostrá es, a přece vlastně záviděla své spolubydlící Jindřišce ten její silný, jednoznačný a neodnaučitelný slovanský akcent, který Jindřišku (za uši každého, před kým kdy otevřela hubu) vytahoval taktéž z toho nudného kýble s bělobou, do něhož ovšem --- na rozdíl od Glórie --- Jindřiška přece patřila, a i když Jindra mluvila anglicky naprosto směšně, Glória si nemohla pomoci a musela jí závidět tu její neznalost newyorského světa. Jindřiščina naivita (taková, že si ji mohl zachovat jen kdosi, vržený do newyorského tavicího kotle z planety, která naprosto nic netušila o odstínech kůží, o černé, žluté nebo rudé, o smetanově bílé, která ovšem pod sebou skrývá teplou hněď) jí umožňovala nahlížet na celou tuhle barevnou paletu TAK JAK BYLA, bez předsudků, bez filtrování všech těchhle barviček rastrem jakési osobní politiky, který si stačili vypěstovat snad všichni rodilí Newyorčané; Jindřiška se potápěla do společností bílých, žlutých, kouřových, ba i do morku kostí černých s lehkostí, o níž se Glórii mohlo jen snít.

Glória stála před obrazem a zemdlenou rukou vrhala na plátno poslední desítky švábů. Hlavou se jí honily cifry. Nejen těch tři sta pětadesát dobře vyvinutých, zdravých, zachovalých kokroučů s krovkami ve všech odstínech hnědi.

Když bude ROK CHUDOBY čtyřicet devět inčů dlouhý, no, řekněme čtyřicet osm, to ukecám, a sedmdesát vysoký, tak při patnácti centech za čtvereční inč...

A pak bych tam ještě mohla dát, uvažovala, třeba CESTU SLZ, aspoň dva obrazy na tu výstavu musím dostat, aspoň dva, a CESTU SLZ už jsem měřila: dvaapadesát na šedesát tři --- to přece nejsou tak velká plátna --- a potom Chozíček, co ten se nabřečel, nechala jsem ho přecházet po plátně s nožkami natřenýma barvou, to se mu líbilo a vesele si řápal, ale potom jsem mu ředidlem musela omývat šlapky ---

Glória poslala obloukem na plátno tři sta pětadesátého švába, otřela si prsty do malířských kalhot (takže se jí na ně akrylíkem nalepilo pár utrhaných švábích končetin) a padla do křesla s tužkou a papírem.

Chvilí násobila a zhrozila se. Ale i napodruhé a napotřetí dostala stejný výsledek.

Kapitola šestá

/ ULICE /

Opršalý žlutý taxík poletoval po lesknoucích se ulicích jak motýl trpící nespavostí a na široké kapotě před Jindřiškou se odráželo město: převrácené a zažloutlé. Semafory k ní po vlhkém asfaltu natahovaly barvy jako lodyhy. Bylo něco po třetí, ale Manhattan už byl vylidněný, a Jindřiščin žlutásek teď letěl směrem dolů, dolů, dolů po Columbus Avenue, provázen zelenou, zvavou loukou světel, ve které jen tu a tam vykvetla červená --- a ona se musela zastavit pod tímhle květem. Prázdní žlutí taxíci se slétali a usedali se zaskřípěním pod ten jeden květ, jak hejno motýlů, zmámených jeho vůní.

Tu a tam se u některého ze žlutásků spustilo okýnko, vynořil se obličej takové či onaké barvy a zavolal: „Hi, Gin! Tak jak to de?“ Jindřiščina milovací tykadýlka se dosud nestačila odlámat a město do ní vstupovalo jako hluboká, rytmická píseň. Vrcholky domů, lemujících Columbus Avenue, se na široké kapotě taxíku rozestupovaly a uvolňovaly pro ni průjezdný široký tunel, který se proti jejím očím sbíhal ze čtyř stran. Ze své pozice za volantem nedohlédla dál než tak do prvního patra, ale za noci, jako byla dnešní, se jí odráželo celé to pokroucené vertikálně ve zprohýbaném žlutém zrcadle. Vysokánské baráky si lehaly na žlut před Jindřišku a přebíhaly po ní nadzvukovou rychlostí, rozechvělé vibracemi motoru a rozhoupané rytmem výmolů na vozovce.

Po nezdařeném pokusu naložit pasažéra (kterého jí jeden žlutý hulvát vyfoukl, a jak se jí vesral před čumákem do jejího pruhu, ještě si u toho, hajzl, zatroubil!) se rozhodla to pro dnešek vzdát. Natankovala u Hesse a odvezla žlutého oře s medaliónek 4P68 do garáže na Sedmačtyřicáté ulici.

Noc to musela být mizerná, protože všech sedm zbývajících místních žluťasů už parkovalo u obrubníků. Roleta Pilné Včelky nebyla stažená; z garáže na ni dýchlo teplo a benzínový pach. Zbyl tady dneska jen Ramón, ilegální Hondurasan, který tu dělal mechanika za čtyřicet doláčů týdně a za možnost tu na podlaze bydlet. Ramón hovořil prapodivnou směskou španělštiny a jakéhosi nářečí latinskoamerických horských Indiánů. Nikdo nechápal, jak se s ním šéf a ostatní mechanici v garáži domluví, ale domluvili se. Co ho Jindřiška znala, vypadal Ramón, jak by ho protáhli ropovodem: zaprasené montérky se slévaly s jeho kůží v jednolitou masu, spečenou olejem do tvaru čehosi, co celou zimu leželo na chodníku, pokrytém sněhovou břechkou a psími hovínky. Ramón spal stočený na předvčerejším výtisku New York Post, který si rozložil do bahýnka, oleje a pilin na podlaze garáže. Olej z podlahy a z Ramónových hadrů už archy novin do hněda promáčel a Ramón oddychoval jak děťátko na tom bulvárním plátku, s hlavou zabořenou do zpráv o mordech, přestřelkách, požárech, hurikánech a chlapečkovi z Brooklynu, kterého vlastní otec rozstříhal nůžkami, protože mu ho bylo líto. Mezi stehny, s palcem zabořeným do hrdla namísto zátky, hýčkal Ramón láhev Corona Beer a jeho tělo na novinách vypadalo jako další z newyorských průserů, o kterých do New York Post zapomněli napsat.

Jindřiška po železných schůdkách vyšplhala do kanceláře, kde položila na stůl taxametr a klíčky od auta. Lajla, benzínem

prosáklá fenka, která v garáži bydlela tak jako Hondurasan a právě tak ji hlídala, se zdvihla z fetální pozice v rohu pod strmými výfuky chevroletů a otírala se Jindře o kolena, zanechávajíc jí mastné fleky na džínách. Oba zelení papoušci, které teď v noci, když mlčeli, nedokázala rozpoznat jednoho od druhého, chrněli svorně vedle sebe na bidýlku s hlavami pod křídly, oba krásní a učesaní, jen s otřepanými ocasy a na krku s pár ztopořenými pírky. Jindra dodneška nechápala, jak je možné, že se ti ptáci v garáži neudusí, a proč jsou pořád tak krásně trávozelení, když všechno okolo, živé i neživé (Ramón, pes, podlaha, stěny, stůl, vzduch) je prosáklé a prosmraděné benzínem a prachem do moučně černošedého finišu. Měla chuť papouchy probudit a poslechnout si, co na to řeknou, ale rozhodla se, že nebude tak zlá. Spustila se opatrně po schůdkách, překročila Hondurasana (o něhož Lajla zakopla) --- a odebrala se na roh chytit taxíka.

Lajla, benzínem prosáklá fenka, ji provázela teskným pohledem, vrtíc pahýlem ocasu, a s jedním uchem dole, druhým nahoře.

Kapitola sedmá / DEJ MI TY PRACHY /

Na Jindřiščině posteli ležel, na rubu pytlíku od Karolínské rýže, krasopisně psaný vzkaz:

Dear Gin,

na tu výstavu potřebuju tisíc dolarů. Ale to není drahé, vážně ne! Víš, za kolik se takové obrazy prodávají? Potřebuju to teď! Jinak to nemá cenu a ta výstava mi uteče! Spoléhám na tebe, Gin! Proším, prosím, moc prosím, dej mi ty prachy!

#

Už skoro usínala, když se z dětské postýlky v sousední místnůstce ozval pláč. Dětské nožky zacupitaly po parketách --- a Chozíček plnou vahou dopadl Jindře na břicho. Jindřiška hek-la. Z Chozíčkových očí jak ze studánek vytékaly dva proudy slz. Obejmul Jindřišku oběma rukama a zaryl jí bradu do poprsí. Byl těžký a celý oteklý pláčem, ale roztomilý a teploučký. Jindřišku zaplavila něha jak Pacifický oceán. Utřela mu nos do kapsníku.

„Malo!“ vzlykal Chozíček. „Sueño malo! Špatnej, špatnej sen!“

#

Jindřiška držela Chozíčka v náručí a užívala si jeho tepla. Napadalo ji do usínání, jestli právě tohle není zneužívání dětí, to teplo, které s ním sdílí, které mu krade; přestože on je to,

Chozíček, kdo se tulí k ní, zatímco Jindra jen přes něj přehodila packu, protože ji neměla kam dát; jestli její hlava na polštáři tak blízko Chozíčkovy čupřiny negeneruje jakési dospělácké vibrace... jestli její myšlenky (ne snad dábelské, jen dospělé) neničí něco v záhybech Chozíčkovy mozku, neprohlubují je předčasně a JINAK, neryjí do nich špatné rýhy jako do gramodesky... škrábnutí --- a už je to: od téhle chvíle napořád v určité drážce jehla přeskočí a zaškrundá to: škrrr... a až do jeho smrti se celá melodie Chozíčkovy života pozmění a zjinačí. A to jen proto, že teď, v tuhleto chvíli, má Jindřiška úplně něžně přehozenou paži přes jeho tělíčko a jejich hlavy spočívají na polštáři příliš blízko u sebe.

#

Interference myšlenek, názorů, idejí a hlav pronikala ovšem celým tímhle městem.

Všechny, všechny, všechny, ale úplně všechny hlavy tady se podpisovaly jedna do druhé; úplně všechny myšlenky, názory, lásky, nenávisti, štěstí a neštěstí; ideje, emoce, nápady, inspirace --- absolutně všechno to, co se kdy dělo v lidských hlavách, se odráželo v hlavách všech ostatních, ať chtěli nebo nechtěli, jako duhové interferenční proužky ---

Lidé v tomhle městě si nosili kolem hlav a těl bubliny svých názorů a názorečků jako záchranné pásy ---

--- nakonec tak jako všude jinde, jenomže tady na ochranné bubliny nebylo místo, i ty nejmenší se sotva vmezeřily mezi balóny těch ostatních --- (přemítala Jindra do usínání, obalená svou bublinou, a Chozíčkovou, na které dosud byla běloučká a nepopsaná blanka)

--- New York byl městem kosmonautů ve skafandrech ---

--- bubliny se odíraly jedna o druhou, bubliny jedna druhou